

ÇÖZÜMLER

- İnsanın bazı gerçekleri göz önüne almadan yaşamaya devam etmesi veya kendilerini rahatsız eden bazı yaşantıları bilinçaltına itmelerine bastırma savunma mekanizması denir. Ömer amcada ölüm düşünmeyip bilinçaltına iterek yaşamını devam ettirdiği için bastırma savunma mekanizması kullanmıştır. **Cevap E**
- Yapaycılık, çocukların doğal döngünün işleyişini algılayamayıp doğanın işleyişinin de birleri tarafına yapıldığına yönelik algılamadır. Ali de annesinin ay'a yönelik işlev açıklamasını sanki birileri ayın ışığını yakıyormuş ve söndürüyormuş gibi algılayarak bulutun ayın önüne geçmesini birilerinin ışığı kapattığı gibi algılamıştır. Bu durumda Ali yapay bir düşünceye sahiptir. Yapay düşünme işlem öncesi dönemin bir özelliğidir. **Cevap B**
- Mehmet Bey yeni gelen komşusuna yardım etmeyi gelecekte gelebilecek bir çıkara dayadığından dolayı araçsal ilişki eğilimi göstermektedir. Meryem Hanım ise evrensel doğrulara dayalı olarak bir ahlak geliştirdiğinden dolayı evrensel ahlak evresinde yer almaktadır. **Cevap A**
- Bir kişinin veya aynı yaştaki bir grup bireyin belli bir süre herhangi bir gelişim alanıyla ilgili değişimini incelemek boylamsal yöntemdir. Farklı yaşlardaki farklı bireylerin aynı gelişim özelliği ile ilgili incelenmesi ise kesitsel yöntem olarak nitelendirilir. Kesitsel ve boylamsal yöntemin bir arada kullanılması sırasal yöntemdir. Bir olayın derinlemesine incelenmesi olay incelemesi, bireylerin gelişimi üzerinde kültürel, değersel ve ırksal yapıların incelendiği yöntem ise Etnografik çalışmadır. **Cevap A**
- Öğrenme açısından bakıldığında okul çağı kritik bir dönem arz etmektedir. Öğrenci olan sevginin dil kursunda daha başarılı olmasının nedeni de öğrenme açısından çevresel koşullara açık olmasıdır. Baba açısından bakıldığında ise kritik dönem eşliğinin geçildiğini fark ederiz. Dolayısıyla baba ile kızının yabancı dil öğrenme farklılıklarının temel nedeni kritik dönemdir. **Cevap C**
- Fiziksel gelişim süreci dikkate alındığında okul çağının başında erkeklerin kızlara göre daha kilolu ve uzun oldukları görülür. Bu durum dönemin sonunda tersine döner. "A, B, D ve E" seçeneklerinde verilen ifadeler fiziksel gelişim açısından doğrudur. **Cevap C**
- Birey gözlemleri yolu ile toplumsallaşma sürecinde yaşadığı gelenek ve görenekler toplumsal aktarım ile toplumsal aktarıma konu olan yaşantıları algılayabilmek için ise gerekli olgunluğa ulaşması gerekir bununla birlikte birey ne kadar çok çevresel uyancı ile karşılaşsa yani ne kadar çok yaşantı geçirir ise bilişsel gelişimi o kadar gelişir. **Cevap C**

KPSS

- Deniz kıyısından çakıl taşı toplayan bir çocuk sadece bir taş almak yerine birden fazla taş toplayabilir. Bunun nedeni sorulduğunda çocuk "canları sıkılmasın" diye cevap verebilir. Bu durum işlem öncesi dönemin özelliklerinden animinizmlle açıklanır. Çünkü animinizmde çocuklar cansız varlıklara canlı varlık özelliği yüklerler. Bu soruda da çocuk çakıl taşına insanı özellik yüklemiştir. Eğer birden fazla taş alırsa diğer taşların yalnız kalacağını ve canlarının sıkılacağını düşünmüştür. Yalnızlıktan can sıkılması çakıl taşların değil insanların özelliğidir. **Cevap B**
- Sorunun doğru cevabı aşırı kurallaştırmadır. **Aşırı kurallaştırma:** Çocuğun öğrendiği bir dil kuralını ilgili olan ve olmayan tüm durumlara uygulayarak ses genişlemesi yapmasına aşırı kurallaştırma denir. **Alıcı dil:** Çocuğun kendine söylenenleri anlaması fakat karşı cevap verememesi durumudur. **İfade edici dil:** Çocuğun kendine söylenenleri anlaması aynı zamanda karşı cevap verebilmesi durumudur. **Eksik kurallaştırma:** Çocuğun öğrendiği bir dil kuralını sadece ilgili duruma uygulaması, diğer durumlara uygulamaması durumudur. **Telgrafik konuşma:** Çocuğun özne ve yüklem kullanarak iki sözcüklü konuşmasıdır. **Cevap C**
- | | BAŞARILMIŞ | ASKIYA ALINMIŞ | İPOTEKLİ | DAĞINIK |
|----------------------------|------------|----------------|----------|---------------|
| Seçeneklerin Araştırılması | Var | Var | Yok | Var ya da yok |
| Bağlanma | Var | Yok | Var | Yok |

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü gibi askiya alınmış kimlikle seçeneklerin araştırılması var, dağınık kimlikle bağlanma yoktur. **Cevap B**
- Soruda anlatılan deneysel çalışma dikkate alındığında deney grubu ve denetim (kontrol) grubunun öğrenmesi üzerinde olgunlaşmanın etkisinden söz edilmekte, çevresel faktörlerinde bu sürece yardım ettiği vurgusu yapılmaktadır. Çünkü; olgunlaşma olmadan öğrenme olmaz. Aynı zamanda olgunlaşma çevresel koşullardan bağımsızdır. Fakat çevresel koşullar olgunlaşmayı hızlandırabilir ve yavaşlatabilir. **Cevap A**

1

Türkiye Geneli Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

- A ve B seçeneği:
Başarılı kimlik: Bireyler herhangi bir kararsızlık durumunda (bunalım durumunda) etkin karar alarak tercih yaparlar. Verdikleri kararın doğru olduğunu kabul etmekte ve kararlarından memnundurlar.Kendi kararlarını kendileri verir.
C seçeneği:
İpotekli kimlik: Kimlikle ilgili tüm kararlar anne-baba yada otorite olarak kabul edilen diğer kişiler tarafından alınmıştır. Ergenler kendileri ile ilgili kimliği diğer insanların vermeleri kabul etmiştir.
D seçeneği:
Ters kimlik: kimlik karmaşası yoğun olan ergen bu rahatsızlık duygusundan kurtulmak için, toplumsal beklentilerin tam karşısı olan rolleri ve idealleri benimser.
E seçeneği:
Moratoryum kimlik: Kimlik bunalımı yaşayan ve çözüm yolu bulamayan bireylerin durumudur. Kararsız ve boş vermiş kişiliği ve böyle gelmiş, böyle gider anlayışına sahiptirler. Ergenlik döneminde görülür vurdumduymazlık ve amaçsızlık, moratoryumun başlıca belirtisidir. **Cevap D**
- Sorunun "A-B-D-E" seçeneklerinde belirtilen davranışlar öğrenme sonra kazanılan ya da öğrenme ürünü olan bir davranış değişimidir. Fakat "C" seçeneğinde belirtilen "Nefes borumuza yiyecek kaçınca hıçırma" öğrenme sonrası kazanılan bir davranış değildir. Bir reflektir. **Cevap C**
- Öğrenme için bireyin duyu organlarının, sinir ve beyin sisteminin sağlam ve sağlıklı olması gerekir.Duyu organlarındaki bozukluklar,bedensel ve zihinsel rahatsızlıklar öğrenmeyi olumsuz yönde etkiler.Bu durum öğrenmeye etki eden faktörlerden fizyolojik duruma açıklanır. Çünkü beyin ve sinir sisteminin sağlam ve sağlıklı olması fizyolojik duruma verilebilecek bir örnektir. **Cevap D**
- Sorunun "A-B-C-D" seçeneklerinde belirtilen ifadeler davranışçı öğrenme ile bilişsel öğrenme arasındaki farklardır. Fakat "E" seçeneğinde belirtilen "Davranışçı yaklaşımın öğrenme sürecinde organizma aktiftir. Bilişsel yaklaşımda pasiftir." ifadesi yanlıştır. Çünkü davranışçı yaklaşımda da bilişsel yaklaşımda da organizma aktiftir. Sadece klasik koşullandırmada organizmanın pasif olduğunu söylemek mümkün fakat tüm yaklaşım için genellenemez. Bilişsel yaklaşımda ise öğrenen, dikkatini kontrol ederek, uyarıncıları seçerek, onları anlamlı hale getirip kodlayarak öğrenme sürecine aktif olarak katılır. **Cevap E**
- Berke'nin aradan geçen uzun yıllar sonra eski kız arkadaşı olan Handan Hanımla bir iş toplantısında karşılaşması ve kalp atış hızının artarak, çok heyecanlanması ve Berke'nin eski kız arkadaşına duyduğu sevgiyi yeniden yaşamaya başlamaya başladığından geri gelmedir. Organizmada sönmüş bir tepki koşullu uyarıcı ile koşulsuz uyarıcının tekrar eşleştirilmesine gerek duyulmadan yeniden ortaya çıkabilir. Kendiliğinden geri gelme sönmeyi takip eden bir süreçten sonra koşullu uyarıcı ile (eski kız arkadaşı) karşı karşıya gelinmesi durumunda koşullu tepkinin (heyecanlanma) yeniden ortaya çıkmasıdır. **Cevap D**

KPSS

- Anaokulu öğretmeni Gülbeyaz Hanım öğrencilerine etkinliklere düzenli olarak ve hep birlikte katılırsanız size birer adet yıldız vereceğim ve bu yıldızlardan 10 adet biriktirseniz bunun karşılığında bir adet çikolata vereceğim demiştir. Bu örnekte "yıldız" ikincil olumlu pekiştirme işlevi görmüştür. Edimsel koşullandırmada pekiştirmeçler olumlu ve olumsuz pekiştirmeçler olarak ikiye ayrılır. **Olumlu Pekiştirmeç:** Ortama konulduğunda belirli bir davranışın yapılma olasılığını arttıran uyarıncılardır. Bunlarda birincil ve ikincil olumlu pekiştirmeçler olmak üzere iki grupta toplanır. **Birincil olumlu pekiştirmeçler:** yiyecek, su, cinsellik gibi organizmayı doğal olarak pekiştiren ve canlının yaşamaya gerekli olan pekiştirmeçlerdir. **İkincil (koşullu) olumlu pekiştirmeçler:** herhangi bir nötr uyarıcının olumlu birincil pekiştirmeçlerle ilişkilendirilmesi ile olumlu pekiştirmeç özelliği kazanan uyarıncılardır. Örneğin; küçük bir çocuk için paranın, statünün, yıldızın hiç bir önemi yoktur. Ancak para, yıldız ve statü ile birincil pekiştirmeçleri elde edebileceğini öğrendiği zaman para, statü, yıldız pekiştirmeç özelliği kazanır. **Cevap B**
- Çocuğun ağlayarak isteklerini elde etme davranışından vazgeçmesi sönmeye davranışının bir sonucudur. Sönmeye ödüllendirilmeyen pekiştirilmeyen davranışların zamanla ortadan kalkmasıdır. Sönmeye davranışının başında davranışların yapılma sıklığında bir artış meydana gelir ve daha sonra sönmeye gerçekleşir. **Cevap A**
- Patron'un yanında çalışan işçiler ekonomik şartlar çok kötü, dolayısıyla alacaklarını ancak param oldukça öderim demesi değişken aralıklı pekiştirme tarifesidir. Çünkü değişken aralıklı pekiştirme tarifesinde pekiştirecin ne zaman geleceği, patronun parasının ne zaman olacağı belli değildir. Bu nedenle sürpriz niteliğindedir. **Cevap D**
- Mustafa öğretmen okul ve ergenlik yıllarında fotoğraf stüdyosunda çalışırken ustası Mehmet Bey'in film üzerinde nasıl rütüş yaptığını izleyerek öğrenmeye çalışması bir sosyal öğrenmedir. Mehmet Bey "bakmakla öğrenilseniydi kediler kasap Kadir olurdu" demesi ise sosyal öğrenme kuramına yaptığı bir eleştiridir. Çünkü Mehmet Bey rütüş işinin bakmakla öğrenilemeyeceğine vurgu yapan bir söz kullanmıştır. **Cevap E**
- Niülfer Hanım'ın uzun süre sınıf kapısını dıştan dışa değil de dıştan içe doğru açmaya çalışmasını en iyi açıklayan kavram olumsuz aktarma/transferdir. Olumsuz aktarma ilke ve kavramların tam ve doğru olarak öğrenilmemesi durumunda, bunların daha sonraki öğrenmeleri güçleştirmesi ya da engellemesidir. **Cevap D**

Eğitim Bilimleri

Eğitim Bilimleri

ÇÖZÜMLER

22. Beden eğitimi öğretmeninin sınıfta dersle ilgilenmeyen öğrencilerin hayali topa futbol oynadıklarını öğrendiğinde istenmeyen bu davranışı yok etmek amacıyla bıkırma davranış kontrol tekniğini kullanmıştır.

Bıkırma yöntemi: Tüm uyarıcıların, orijinal tepkiden, bir başka deyişle, istenmeyen tepkiyi yapmaktan yorulunca, bıkıncaya kadar verilmelidir. Daha sonra organizma, bu tepkiyi göstermekten bıkaacağı için aynı uyarıcıya karşı yeni bir tepki göstermeyi öğrenir.

Cevap E

23. Sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen davranışlar klasik koşullanma yoluyla kazanılan davranışlara örnektir. Fakat B seçeneğinde belirtilen "Bir yanının araç çarpması sonucu ölüme şahit olan birinin trafikte korkması" sosyal öğrenme yoluyla kazanılan davranışa (dolaylı duyu) bir örnektir. Birçok duyu gözlem yoluyla kazanılır. Birçok insan doğrudan kendileri bir zarar görmedikleri halde fareden, kediden, yıldırdan hatta sınavdan korkarlar. Bu korkularının nedeni ise, söz konusu korkulara sahip modellerin gözlenmesidir. Modeller, sesleri, mimikleri, bağırmaları, ağlamaları, söyledikleri sözler yoluyla gözleyen kişiye bir çok mesaj verir ve sonuçta gözleyen kişi dolaylı yaşantı kazanarak aynı korkulara sahip olabilir. Bu sorunun geldirici "D" seçeneğidir. Bazı öğrenciler "Kırmızı çizme, kırmızı çanta ve kırmızı badiye derse gelen birinin ertesi gün hastalanması sonucu sınıf arkadaşlarının nazarına uğradığını düşünmesi" batıl davranış olarak düşünüp yanlış cevap verebilirler. Çünkü batıl davranışlar edimseldir. Ayrıca batıl davranışta, davranışın devamı söz konusudur. Batıl inanç ise klasik ve duyuşsal bir durum söz konusudur.

Cevap B

24. Köpekten ve asansörden korkan Arzu Hanım'ın derhane çıkışı evine giderken evinin karşısında bir köpeğin saldırısına uğraması ve korkuyla koşarak kendisini binalarının asansörüne atması ve köpeğin kendisine zarar vermesinden kurtulması gölgelemedir.

Gölgeleme: İki koşullu uyarıcının aynı anda verilmesi durumudur. Uyarıcılardan biri diğerine göre daha güçlü olduğu durumda koşullu tepki güçlü olan uyarıcıya verilir. Bu olaya gölgeleme denir. Arzu Hanım'da şiddetli yüksek olan köpeğe karşı tepkide bulunmuş, asansör gölgelemiştir.

Cevap C

25. Feraye Hanım evden işine giderken bir köşe başında elini açarak yardım bekleyen bir yaşlı kadına para verir ve o gün işleri çok iyi gider. İşlerinin iyi gitmesini yaşlı kadına yardım etmesine bağlayan Feraye Hanım o günden sonra ne zaman evinde işine gidecek olsa köşe başlarında yardım bekleyen yaşlı insanlara yardım etmeye özen gösterir. Bu durum bir batıl davranıştır. Burada batıl davranışta batıl inanç birbirine karıştırılmamalıdır. Batıl inanç klasik koşullanmadır. Batıl davranış ise edimsel koşullanmadır.

Batıl davranış: Organizma bir davranışı yaptıktan sonra, o davranışla ilgisi olmamasına rağmen bir pekiştirici alırsa almış olduğu bu pekiştirici davranışla ilişkilendirir ve o davranışı yapma eğilimini gösterir. Feraye Hanım'da evden işine giderken köşe başında elini açarak yardım bekleyen bir yaşlı kadına para verir ve o gün işleri çok iyi gider. Bunun üzerine farklı zamanlarda da köşe başlarında yardım bekleyen yaşlı kadınlara yardım etmeye devam eder.

Cevap E

KPSS

26. Sorunun seçenekleri incelendiğinde "A-B-C-E" seçenekleri "olumlu habercilik (ileriye koşullanma)" ilkelere uygun değildir. Fakat "D" seçeneğinde belirtilen "Önce sesi, ardından elektrik şokunu ortama vermek" olumlu habercilik için uygun bir örnektir.

Olumlu habercilik: Bir uyarıcıdan sonra başka bir uyarıcının geleceği beklentisidir. Farklı bir ifadeyle; koşullu uyarıcının kendisinden sonra koşulsuz uyarıcının geleceğini organizmaya hatırlatmasıdır.

Örneğin;

- Derste çalan zil, teneffüs geldiğini bildirir.
- Ambulans sesi, sürücülerin kenara çekilmesi beklentisi oluşturur.
- Bir köpeğin sestten sonra elektrik şokunun geleceğini bilmesi.

Cevap D

27. Ramazan ayında oruçlarını tutan ve iftar topu atılınca oruçlarını açan aile fertlerinden bir kısmı sofradaki suya yönelirken, bir kısmı da hemen sofradaki yemeklere yönelme dürtü ayırımı uygun bir örnektir. Dürtü ayırımı organizma kendi dürtü durumuna uygun davranış gösterir.

Dürtü ayırımı: Bu öğrenme türü, organizmanın kendi dürtü durumunu belirlemesini ve buna uygun tepkide bulunmasını kapsamaktadır. Tolman fizyolojik dürtülere olduğu kadar sosyal dürtülere de önem verdiğinden onun için dürtü ayırımı kavramı önemlidir. Örneğin sevgiye ihtiyaç duyan birisinin davranışı, yiyeceğe ihtiyaç duyan birisinin davranışlarından farklı olacaktır.

Cevap A

28. Sorunun "A-C-D-E" seçeneklerinde belirtilen örnekler I. tip cezaya örnektir. I. tip cezada olumsuz uyarıcı ortama konulurken, II. tip cezada olumlu uyarıcı ortadan çekilir. Bu nedenle "B" seçeneğinde belirtilen "Matematik ödevlerini yapmayan bir çocuğun bilgisayarda oyun oynamaya engellenmesi" II. tip cezadır. Çünkü çocuk için olumlu olan uyarıcı (bilgisayarda oyun oynama) ortadan çekilmiştir.

Cevap B

29. "Ölüye giden ağlar, düğüne giden oynar." Sözü sosyal öğrenme kuramının temel kavramlarından dolaylı duyguya (duygusalılık) örnektir. Birçok duyu gözlem yoluyla kazanılır. Birçok insan doğrudan kendileri bir zarar görmedikleri halde fareden, kediden, yıldırdan hatta sınavdan korkarlar. Bu korkularının nedeni ise, söz konusu korkulara sahip modellerin gözlenmesidir. Modeller, sesleri, mimikleri, bağırmaları, ağlamaları, söyledikleri sözler yoluyla gözleyen kişiye bir çok mesaj verir ve sonuçta gözleyen kişi dolaylı yaşantı kazanarak aynı korkulara, duygulara sahip olabilir. Bu nedenle cenazeye gidenin ağlaması, düğüne gidenin oynaması bu duruma uygun bir örnektir.

Cevap C

3

Türkiye Genel Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

30. Soruda verilen örnekte "teraz" Ahmet Bey için ayırtedici uyarıcı işlevi görmektedir. Ahmet Bey sigara yasağı başladıktan sonra sadece teneffüslerde terasa çıkarak sigara içerken, bir süre sonra teneffüs dışında da terasa çıktığında bir sigara yaktığı gözlenmiştir. Bu durumda Ahmet Bey'in terasa karşı nasıl bir davranışta bulunacağını öğrenmiş olduğunu göstermektedir.

Ayırt edici uyarıcı: Organizmanın hangi uyarıcılara davranışı göstereceğini öğrenmesidir.

Günlük yaşamda ayırt edici edimlerle ilgili birçok örnek vardır. Örneğin, karşılaşmak istemediğimiz bir arkadaşımızı (ayırt edici uyarıcı) gördüğümüzde, yolumuzu değiştirir (edimsel tepki) ve onu görmekten kurtuluruz (pekiştirici uyarıcı). Yolda karşıdan karşıya geçerken kırmızı ışık (ayırt edici uyarıcı) gördüğümüzde bekler (edimsel tepki) kaza geçirmekten kurtuluruz (pekiştirici uyarıcı).

Cevap A

31. Bu oyunda çocuklardan biri dışarı çıkar ve diğerleri bir eşyayı saklar. Arkadaşları içeri girdiğinde eşyanın bulunduğu yere yaklaşıp "sıcak", uzaklaştıkça "ılık" daha da uzaklaştıkça "soğuk" diyerek onun davranışlarını şekillendirirler. Bu durum edimsel koşullanma ilkelere de biçimlendirme/şekillendirme için uygun bir örnektir. Biçimlendirme tepkiyi farklılaştırır. Yani tepkiyi istenen şekilde oluşturmaktadır. Edimsel koşullanma süreci normal koşullarda çok zaman almaktadır. Skinner kutusuna konan hayvanın kendi başına manivelaya basarak yiyeceği elde etmesi beklenirse hayvan ya ölüyor ya da yiyeceği elde etmeyi öğrenir. Ancak edimsel koşullanmada bir başka yaklaşım hayvanın ya da insanın daha kısa sürede yiyeceği (pekiştirici) elde etmeyi öğrenmesini sağlamaktadır. Bu yaklaşıma biçimlendirme adı verilir.

Cevap A

32. Buradaki durum çağrışımsal geçiş ile açıklanabilir. Çağrışımsal geçiş, bir uyarıcı durumda gösterilen bir tepkinin, duruma yeni uyarıcıların eklenmesi, eski uyarıcılardan derece derece çıkartılmasıyla, tamamen yeni uyarıcılara da eski tepkinin gösterilmesidir. Geçiş sırasında orijinal uyarıcı yavaş yavaş ortadan çıkarılır; bu orijinal uyarıcıya gösterilen tepki, ortama eklenmiş uyarıcıya da gösterilir. Soruda balık orijinal uyarıcıdır. Ortama yeni eklenen uyarıcı ayağa kalk komutudur. Balık derece derece ortadan çekilmiştir. Kedi ayağa kalk komutunda da ayağa kalkmaktadır.

Cevap E

33. Adem Bey'in klimayı kapatması üzerine sınıftaki tüm öğretmen adayları kendi aralarında anlaşmışçasına hep birlikte "oh bee" demesi ve bunun üzerine 102°C sınıfındaki öğretmen adaylarının ne zaman klima sesinden rahatsız olsalar hemen klimayı kapatması olumsuz pekiştiricidir. Olumsuz pekiştirme organizmanın içinde bulunduğu olumsuz durumdan kurtularak da davranışların pekiştirilmesidir. Bu örnekte de öğretmen adayları klimayı kapatarak içinde buldukları olumsuz durumdan kurtulmuşlardır.

Cevap B

KPSS

34. Yahudiler kamptan kaçmaya kalkıştıklarında elektrik tellerini aşamayacaklarını öğrenerek tellere elektrik verilmeyi halde kamptan kaçma davranışında bulunmamaları öğrenilmiş çaresizlikle açıklanır.

Öğrenilmiş çaresizlik ifadesi ilk olarak Martin E. P. Seligman tarafından tanımlanmış olup daha çok bireyin kendisinin kontrol edemediği olumsuz olaylara maruz kalmasıyla ortaya çıkan çaresizlik duygusu ve motivasyonsuzluk için kullandığı bir terimdir.

Öğrenilmiş çaresizlik insanın yapabileceği bazı şeyleri yapamayacağına inanması, bir işi yapmaya teşebbüs ederken cesaretinin kırılması, kişinin başarısız olmasına neden olur. Kendine güvenini yitirdiği için de gelecekte de o işi başaramaz.

Cevap B

35. Gamze Hanımın Zeynep'e uyguladığı davranış kontrol tekniği ara verme (time-out) dir. Bu tekniğe istenmeyen davranışta bulunan çocuğu ilgisini çekebilecek yada yönlendirebilecek hiçbir uyarıcının bulunmadığı bir ortama göndererek bir süre (5-15 dk) orada kalması, istenmeyen davranışa ara vermesi ve düşünmesi sağlanır.

Cevap A

36. Soruda dikkat edilirse tavşan için başlangıçta tuzak nötr bir uyarıcı iken geçirdiği yaşantı sonucunda bir anlam kazanmıştır. Burada acı koşulsuz uyarıcı, korkma (yada kaçma, yaklaşma) koşulsuz tepkidir. Tuzak acının etkisini paylaştıktan sonra koşullu uyarıcı olmuştur.

Cevap E

37. Thorndike göre, öğrenme, büyük atlamalardan çok küçük sistemli adımlardan meydana gelir. Soruda verildiği gibi geometrik şekilleri kesme becerisi kazanan bir çocuk, bu davranışı öğreninceye kadar küçük adımlarla birçok süreçten geçmiştir. Önce makası düzgün tutar, geometrik şekilleri dışından çok düzgün olmayacak şekilde keser. Birkaç denemeden sonra şekli düzgün keser.

Cevap C

38. Skinner'e göre, uyarıcılar tepkileri doğurur, edimleri doğurmaz. Uyarıcılar edimlerin ortaya çıkışını belirleyebilir. Uyarıcı, bu etkisini ayırt etme süreci yoluyla kazanabilir. Eğer bir edim, ortamda bir uyarıcı varken pekiştirilir, bir başka uyarıcı varken de pekiştirilmezse, gelecek sefer ilk uyarıcının bulunduğu ortamda edimi yapar, diğerinde ise yapmaz. Bu örnekte Adem Bey, Ahmet Bey'in edimini (nargile içme) pekiştiren ayırt edici uyarıcıdır.

Cevap B

39. Deneğin yüzüne hava üflendiğinde "do" sesi verilmiştir. Yeterli tekrarlardan sonra sadece "do" sesi verildiğinde deneğin gözünü kırptırdığı görülmüştür. Yeterli tekrarlardan sonra verilen "do" sesi şartlı uyarıcıdır. Şartlı uyarıcı organizmanın belli şartlar sonrasında tepkide bulunduğu uyarıcıdır. "Do" sesi başlangıçta nötr uyarıcıdır. Fakat belli şartlar sonrasında nötr bir uyarıcı şartlı uyarıcıya dönüşmüştür. Şartlı uyarıcı belli yaşantıların sonrasında organizmanın tepkide bulunduğu uyarıcıdır. Bu nedenle "do" sesinin şartlı uyarıcı olduğu söylenir.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

40. Mongolfier kardeşlerin uçan balonu icadı kavrayış yoluyla öğrenmedir. Kavrayış yoluyla öğrenmede problemin öğeleri arasındaki ilişki birden görülür ve problem çözüme kavuşturulur. Kavrayış yoluyla öğrenme üç aşamada gerçekleşir.

1. deneme-yanılma aşaması
2. kuluçka aşaması
3. sonucun birden ortaya çıkması aşaması

Mongolfier kardeşlerin uçan balonu icadı da bu 3 aşamada gerçekleşmiştir. Başlangıçta çeşitli deneme yanılma yapılmış fakat sonuca ulaşamamışlardır. Bunun üzerine çalışmalarına ara vermişler(kuluçka) ve bir gün annelerinin çamaşır yıkarken ipe astığı çamaşırın içine sıcak hava girince şişerek uçacakmış gibi görünmelerinden hareketle problemin öğeleri arasındaki ilişki birden görülerek problemi çözüme kavuşturmışlardır.

Cevap A

41. Soruda yapılan eşleştirmelerden "A-B-C-D" seçenekleri doğrudur. Fakat "E" seçeneğinde belirtilen "Yılanı görünce uzaklaşmak=Kaçınma koşullanması" eşleştirmesi yanlıştır. Çünkü yılanı görünce uzaklaşmak kaçınma koşullanması değil, kaçma koşullanmasıdır.

Cevap E

42. Güneş sistemindeki gezegenleri öğretirken öğretmenin "Meraklı Veli dün Mahallede jilette saldırdığı Uğur'u neredeyse parçalıyormuş" şeklinde öğretmesi bellek destekleyici yöntemlerde ilk harf yöntemine bir örnektir.

A SEÇENEĞİ:

İlk harf yöntemi: Belli bir sıra içinde hatırlanması gereken dizideki sözel birimlerin ilk harfleri kullanılarak anlamlı bir bütün oluşturulmasıdır. Örneğin, güneş sistemindeki gezegenler öğretilirken, gezegenlerin (Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs, Neptün, Plüton) ilk harfleriyle başlayan sözcükler kullanılarak anlamlı bir cümle oluşturulabilir. Şu cümlede olduğu gibi: Mustafa ve Doğan jilet, meyve satarak uzaktaki nişanlılarına para gönderdiler.

B SEÇENEĞİ:

Kanca Yöntemi: Bu yöntemi kullanabilmek için öncelikle sayılarla ses benzerliği olan sözcüklerden bir isim listesi oluşturulur. Bu liste gerek duyulduğu her zaman kullanılabilir.

Örneğin: Bir-kir, iki-tiki, üç-güç, dört-sert vb... daha sonra saptanan sözcüklerle hatırlanması istenen sözcükler eşleştirilir ve bunlarla ilgili görsel imgeler oluşturulur.

- 1) İstanbul-----> Denizi kirli İstanbul
- 2) Manisa----->Manisa'da çoktur tilki
- 3) Ağrı----->Çıkması çok güç Ağrı Dağına
- 4) Afyon----->Çok serttir Afyon mermeri

KPSS

Eğitim Bilimleri

C SEÇENEĞİ:

Bağ Yöntemi: Bu yöntem,hatırlanacak sözcükler ile peş peşe gelen görsel imgeler oluşturulması biçiminde uygulanır. Bu imgelerin alışılmamış ve acayip olması hatırlamayı kolaylaştırır.

Örneğin: Halı, televizyon, bayrak, tank, karınca ve kuş kelimelerinin sırayla hatırlanması gereksin. Bunun için ilk kelimeyle görsel imge arasında acayip bir ilişki kurulabilir. Okula bu gün uçan bir halıyla geldiğimizi, halının üzerinde televizyon seyrettiğimizi hayal edebiliriz. Televizyonda da bir marş okunuyor ve bayrak görünüyor. Bayrak direkte olması gerekirken tankın üzerinde duruyor. Tank karınca yuvalarını ezerek ilerliyor ve büyük bir kuş tankı yutuyor...

D SEÇENEĞİ:

Yerleşim (loci) Yöntemi: Yerleşim yöntemi, belli bir bilgiyi doğru sırayla hatırlamaya yardımcı eder. Yerleşim yönteminde çok iyi bilinen bir çevrede bulunan öğelerle, hatırlanmak istenen listedeki öğeler sırasıyla eşleştirilerek imajlar oluşturulur. Bu yöntem, ilk defa eski Yunan hatipleri tarafından yapacakları konuşmayı sırasıyla hatırlamada kullanılmıştır.

E SEÇENEĞİ:

Analoji Yöntemi: İki farklı şey arasındaki benzerlik(ler)ten hareket edilerek birisi için dile getirilenlerin diğeri için de söz konusu olduğunu ileri sürmektir.

Cevap A

43. Olumsuz soru kipi daha çok sorunun birçok doğru cevabı olduğunda farklı olanı bulmak amacıyla hazırlanır. Soruya seçenek bulmak zor olduğunda tercih edilir. Bu nedenle belli bir yönüyle diğerlerinden ayrılan bir öğeyi ayırt edilemeyei ölçmek amacıyla madde kökü olumsuz soru kipinde test maddesi hazırlanır.

Cevap C

44. Seçimlik sorular yazılı sınavın kapsam geçerliliğini düşürür ve öğrencinin hangi soruları yaptığı belirsizdir. Bu nedenle az sayıdaki yazılı soruları seçimli olursa soru sayısı azalacak temsil gücü düşecektir.

Cevap E

45. İzafe sıfır yokluk ve hiçlik ifade etmez. Tanımlanmış ve belirlenmiştir. Ders sayısı yokluk ifade eder, soru sayısı da yokluk belirtir. Matematik dersine karşı tutum ve beden eğitimi dersinde ters atlama da aldığı puan bağlıdır. Bu nedenle buradaki sıfır izafidir. İzafe-kefi sıfır ise mutlak yokluğu, hiçliği ifade etmez.

Cevap E

46. Sınıflama ölçeği adlandırma amaçlı belirtir. Bu nedenle I – II nolu maddeler sınıflama, % 80 başarıyla 3. olması ise eşit aralıktır çünkü sıralama ölçekleri miktar belirtmezler. Soruların yüzde ellisini yapması ise eşit oranlıdır. Çünkü yokluk belirtir.

Cevap B

5

Türkiye Genel Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

47. Aşağıdaki tabloda Türkiye öğretmenlerinin derslere geliş saatleri verilmiştir. Derslerin başlama saatleri 9:30 olarak belirlenmiştir.

Günler	1. Öğretmen	2. Öğretmen	3. Öğretmen
1. gün	9:20	10:45	9:25
2. gün	9:30	10:45	9:25
3. gün	10:40	10:45	9:25
4. gün	10:50	10:45	9:25

Yukarıdaki tablo incelendiğinde "A-B-C-E" seçenekleri doğru değildir. Fakat "D" seçeneğinde belirtilen "İkinci öğretmen güvenlidir ama geçerli değildir." ifadesi seçenekler içinde en doğru yorumdur. Çünkü 11. öğretmen 4 gün boyunca 10:45 de gelerek güvenilir olduğunu göstermektedir. Fakat derse zamanında gelmemesi geçerli olmadığını gösterir.

Cevap D

48. Burada yapılan hata türü sabit hatadır. Herkese aynı oranda eklemeye yapılmıştır. Sabit hatalardan güvenilirlik etkilenmez ve öğrenci sırası değişmez.

Cevap A

49. Bir test ölçmek istediği özelliği ölçebiliyor ve farklılıkları ortaya çıkarabiliyorsa, varsayımı doğruluyorsa yapı geçerliliği yüksektir. Burada zeka puanları arasındaki fark çok az dolayısıyla yeterli kaliteye sahip değildir. Bu nedenle de testin yapı geçerliliğinin düşük olduğu söylenir.

Cevap D

50. Yeterlilik ve kalite gösteren davranışları gözlemek için dereceleme ölçeği en elverişlidir. Kontrol listesi özelliğinin sadece varlığı-yokluğu hakkında bilgi verir, portfolyo ürün dosyasıdır, çeteleme aracı sonuçları özetlemek içindir. Kavram haritası kavram yanılığını belirlemek içindir.

Cevap E

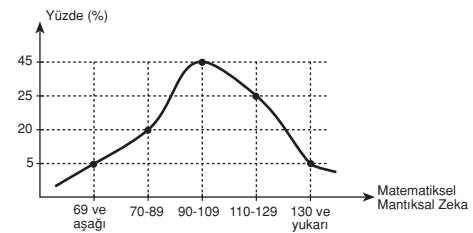
51. Kritik davranışları ve eksik öğrenmeleri belirlemede portfolyo yetersizdir. Diğer özellikler portfolyo ile avantajları olarak belirtilebilir.

Cevap C

KPSS

Eğitim Bilimleri

52.



Veriler incelendiğinde yüzdeler olarak verilen kısımda dağılımın normal olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle dağılımın tek modlu ve simetrik olduğu söylenir.

Cevap C

53. Testi zorlaştırmak isteyen bir uzman tablodaki maddelerden kolay bir soruyu çıkarmalıdır. 4. ve 5. maddeler en kolay sorulardır. 4. ve 5. maddelerden ayırt edilemeyei düşük olan 5. maddeden 5. madde çıkarılmalıdır.

Cevap E

54. Güvenilirlik, ayırtedicilik ve standart sapmanın çarpımına eşittir. Ayırtedicilik ve standart sapma çarpımında 3 maddenin güvenirliliği yüksek çıkar. Standart sapma varyansın karekök değeridir. Farklı bir ifadeyle bir maddenin orta güçlük düzeyinde olması (p_j=0,50) güvenirliliğe katkısının en yüksek olduğunu gösterir.

Cevap C

55. A seçeneği: Jamaikası sınıflamadır. C seçeneği ise kronometre olduğu için dolaylı ölçmedir. Farklı belirlerken oranlama yapılabilir. Birinci olması ise sıralamadır. Ancak B seçeneğindeki ifade eşit aralıklı değil oranlıdır.

Cevap B

56. Standart sapmanın büyük olduğu sınıflarda farklılaşma fazla olduğu için öğretmen bireysel farklılıklara duyarlı bir plan yapmalıdır. Bu nedenle V. Şubede öğretmen "Bireyselleştirilmiş öğretim" kullanırsa başarılı olma olasılığı en yüksek olacaktır.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

57. Bir testin madde güçlük indeksleri toplamı 0,50 ise KR-20 ve KR 21 eşit çıkar.
- Cevap A**
58. • Performans değerlendirme
• Tanılayıcı dallanmış ağaç
• Yapılandırılmış grid
• Vee diyagramı
- Alternatif ölçme araçlarıdır fakat; eşleştirme sınavları geleneksel yaklaşıma uygundur.
- Cevap B**
59. Verilen bilgiler doğrultusunda zeka sırası ile aritmetik ortalama arasında negatif yüksek ilişki gözlenmektedir. Çünkü birinci değerinde sonucun olmuştur.
- Cevap A**
60. Ödevlerin puanlanmasının sınıfta derse giren öğretmene yerine, diğer sınıfın öğretmeni tarafından yapılması sağlanmıştır. Ev ödevlerine kod numaraları verilmiş ve öğrenci isimleri, ev ödevlerini değerlendiren öğretmenden gizlenmiştir. Buradaki amaç puanlama objektifliği sağlamaktır. Buda puanlama güvenilirliği ile ilgilidir.
- Cevap D**
61. İhtiyaç Belirleme program geliştirme sürecinin ilk aşaması olmasının yanında, bir öğretmenin ilk defa atandığı okulda veya ilk defa derse gireceği bir okulda öğretime başlamadan önce yaptığı tüm ön hazırlıkların da adıdır.
- Cevap C**
62. Edgar Dale'in Yaşantı Konisine göre C şıkında yer alan etkinlik 'gösteriler yoluyla edinilmiş bir yaşantı olarak diğer şıklardaki etkinliklerden daha somut öğrenme sağladığı gibi kalıcılığı daha yüksek olan bir yaşantıdır. Dolayısıyla Çanakkale Savaşı'na ait bilgilerin özümsemesini kolaylaştırır.
- Cevap C**
63. Araçlara dayalı öğretim yapma; güdülenmeyi sağlar ve sürdürür, öğrenmeyi somatlaştırır, öğrenme-öğretme sürecine çeşitlilik sağlar, verbalizmi önler (yani sözden ekonomi sağlar ve zamanı daha iyi değerlendirir) . Fakat ölçme ve değerlendirmeye doğrudan bir etkisi olduğu söylenemez.
- Cevap E**

KPSS

64. Kavram haritası yapma sözel/dilbilimsel zekayı değil görsel/uzamsal zekaya yönelik bir etkinliktir.
- Cevap D**
65. Soruda anlatılan sosyal olaylar toplumsal sorunlar ve yeniden kurmacılık tasarımının içeriğini oluşturan konulardır. Bu tasarımda toplumdaki sosyal, politik ve ekonomik gelişmelerle program tasarımı arasındaki ilişki üzerinde durulur. Ayrıca bu tasarımda zamanın toplumu sürekli değişime zorladığı savı üzerinde durulur. Bu nedenle Kuzey Afrika ve Arap ülkelerinde yaşanan bu olaylar toplumu yeniden kurmaya dönük sosyal reform hareketleri olduğu için sorunun doğru cevabı toplumsal sorunlar ve yeniden kurmacılıktır.
- Cevap A**
66. İdealist felsefe özü gereği bütün insani değerleri ve bilgileri mutlak görür. Bu değerlerin öğretilmesini eğitimin temel işlevi olarak görür. Önemli olan okulda değerleri tanıtmak, öğretmek ve genç kuşakları bunlarla donanmış olarak yetiştirmektir.
- Cevap B**
67. İpucu,
1. Dikkati çekme ve sürdürmede
2. Öğrenciyi hedeften haberdar etmede
3. Hedef davranışlarla ilgili ön öğrenmelerin sunulmasında
4. Öğrenci katılımını sağlamada
5. Öğrenmeyi kolaylaştırmada etkili olup öğrencilerin hazırbulunululuk düzeyini belirlemede doğrudan etkili olan bir değişken değildir.
- Cevap D**
68. Özellikle program geliştirme çalışmaları öncesi kurulan ekiplerde meslek odalarından, işçi, işveren örgütlerinden temsilcilerin yer alması öncelikle; eğitimin ekonomik ve toplumsal işlevleri ile programın ekonomik ve toplumsal temelleri olmasının bir sonucudur.
- Cevap C**
69. Program değerlendirilmede, düzenli ve düzensiz değerlendirmeyi birbirinden ayıran, sezgisel normları ve görelî değerlendirmeyi dışta tutan, en bilimsel değerlendirme modeli kabul edilen bu model "Stake'in uygunluk-olasılık" modelidir.
- Cevap D**

7

Türkiye Geneli Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

70. Bu amaca uygun en uygun öğrenme yolu Dewey, Kilpatrick ve Bruner'in öğrenme konusundaki görüşlerinin bir sentezi olan proje temelli öğrenmedir.
- Cevap D**
71. Aday hedeflerin kesin hedeflere dönüştürülmesi sırasında kullanılan süzgeçlere baktığımızda danışma ekibinin büyük katkısı olduğunu görmekteyiz. Özellikle eğitim felsefecisi, sosyoloğu, psikoloğu ve ekonomisti hedeflerin oluşturulması sürecinde aktif rol alırlar.
- Cevap B**
72. Klasik eserler ve bunların okutulması daha çok daimiciliğin bir göstergesidir.
- Cevap E**
73. Sorular ve sorulara verilen cevaplar öğrenciyi yaratıcı düşünmeye sevk eder ve keşfetmeye yardımcı olur. Bu nedenle yaratıcı düşünmeyi sağlamak amacıyla "Merak duygularını devreye sokarak buluş yapmalarını sağlamak" daha etkili sonuç verecektir.
- Cevap D**
74. Öğretmenin iki farklı sınıfta aynı dersi farklı yöntemlerle işleminin temel amacı hedef veya içerik değil öğrencilerin farklı olmasıdır.Öte yandan kullandığı yöntem / teknikler; 7/G de öğrencilerin olana biteni not ederek, incelemelerini istemesi GÖZLEM, 7/E sınıfında malzemelerini ayarlayarak öğrencilerin kendilerinin yapmalarını sağlaması da DENEY'e örnek gösterilebilir.
- Cevap C**
75. Kerim Öğretmen sınıfında ki Hasan'ı tahtaya kaldırarak diğer öğrencilerin eleştirilerinden koruyarak "Cinsellik" hakkında neler düşündüğünü sormuştur. Hasan düşüncelerini ifade ettikten sonra sınıftan bazılarına soru sormalarına izin vermiştir.Bu durum AKVARYUM tekniğini kullandığını göstermektedir. Çünkü akvaryumda koruma altına alınan bir grup (iç çember) ya da sınıf önünde konuşan bir kişi vardır. Öğretmen bu grubu veya kişiyi olası eleştirilerden korur. Bazen sınıftan soru sorulmasına da izin verilebilir.
- Selim Öğretmen sınıfında ki Hüseyin'i tahtaya kaldırarak diğer öğrencilerin istedikleri kadar soru sormalarını, özellikle Hüseyin'i sıkıştıran sorular sormalarını istemiştir. Bu durum ise SICAK SANDALYE tekniğinin kullandığını göstermektedir. Sıcak sandalyede sınıfın önüne geçen kişiye sınıf konu ile ilgili sorular sorar.
- Cevap D**

KPSS

- 76.
- Dale, yaşantılarla kavramların oluşumu arasındaki ilişkilerden yararlanarak, hedef-hedef davranışlara erişirecek öğretim durumlarının seçiminde, öğretmen ve eğitimcilere yardımcı olmak üzere "yaşantı konisi" adını verdiği çok esnek bir model geliştirmiştir.Dale'e göre verilen teknikler somuttan soyuta doğru sıralandığında;
1. Deneysel (Yaparak yaşayarak edinilen yaşantılar)
 2. Tatbikatlar (Simülasyon/Model numune ile edinilen yaşantılar)
 3. Drama
 4. Gösteri
 5. Gezi
 6. Sergi
 7. Görüşme (Sözel Sembollerle edinilen yaşantılar)
- Cevap A**
77. • "Anlatım tekniği olabildiğince ayrıntılı içeriğe sahip olmalı" yanlıştır. Kısa ve öz olarak anlatılmalıdır.
• "Benzetim tekniği yapay ortamlarda yapılır." İfadesi doğrudur.
• "Konuşma halkası eleştirel düşüncede son derece etkilidir." Yanlıştır. Konuşma halkasında gerçekçi fikir ve eleştirel bakış açısı yoktur.

ÇÖZÜMLER

- " Gezi tekniğinde amaç araştırma incelemeleridir. " Yanlıştır. Gezi planlı seyahattir. Araştırma inceleme gözlem gezilerinde görülür.
- "Bir becerinin öğretiminde en etkili yöntem dramadır." Yanlıştır. Drama duyuşsal hedeflerde son derece etkilidir.Beceri öğretiminde gösterip yaptırma tekniği çok etkilidir.
- "Argümantasyon Work-shopta yer alırken, beyin fırtınasında yoktur. "Doğrudur. Dayanaklandırma ve fikirlerini gerekçelendirme gerekliliği work-shopta (çalıştayda) vardır.
- "Sadece kavramsal karikatürler kavram yanlışlarını hem tespit eder, hem de giderir."İfade si de yanlıştır. Çünkü kavram haritalarında hem tespit hemde giderme amaçlı kullanılmaktadı.

Bu açıdan bakıldığında en iyi çıkıştan en kötü çıkışa doğru sıralama;

6. ÇIKIŞ

5. ÇIKIŞ

4. ÇIKIŞ

3. ÇIKIŞ

2. ÇIKIŞ

1. ÇIKIŞ şeklinde olacaktır.

Cevap D

78. Yakından uzağa öğretim ilkesinin zaman boyutu ile yakından ilgili olan öğretim ilkeleri aktüalite yani güncellik ilkesi ile bugünden geçmişe ilkesidir.Her ikisinde de geçmişten çok geleceğe zamana verilen önem dile getirilmektedir.

Cevap C

79. Zihin ve kas koordinasyonu ile ortaya konulan, psikolojik süreçlerin kontrolü ile gerçekleştirilen mekanik hareketler psiko-motor alan davranışları içerisinde toplanmıştır. Dans öğretmeni ne bakarak yapılan bu çalışmada kılavuz denetiminde yapma (kılavuzlama yapma) denemektedir.; Kılavuz denetiminde beceriyi uygulama, taklit etme, kendi kendine yapmaya çalışmadır.

Cevap C

80. Soruda anlatılan modelin hareketinin taklit edilmesine ve modelden gelen dönüt ve düzeltmelerle becerinin kazandırılmasına dayalı bir tekniktir. Bu teknik gösterip yaptırma.Bu tekniği kullanan dans öğretmeni dans becerisi kazandırmak amacıyla onların kendini taklit etmelerini istemiştir.

Cevap C

KPSS

81. Dinleyici konumunda olanların da söz alabildikleri, belli bir konu üzerinde bir grup konuşmacının bir konu ile ilgili bilgi vermesini içeren tekniğin adı forumdur. Bu yöntemde sununun sonunda dinleyiciler konuşmacılara; konuya ilişkin sorular yöneltilir. Kendisine soru yöneltilen öğrenci o sorunun cevabını verebilecek en yetkili kişi olarak açıklamalarda bulunur. Bir başkanın yönetiminde yapılan forum; tartışma konusunun daha geniş bir şekilde ele alınmasını ve yanlış anlamaların düzeltilmesini sağlar. Başkan; toplantıya katılanları soru sormaya, eleştiri yapmaya ve katkıda bulunmaya teşvik eder.

Cevap D

82. Özellikleri verilen teknik işbirlikli öğrenme tekniklerinden takım destekli bireyselleştirmedir. Öğrencilerden dört ya da altışar kişilik heterojen gruplar oluşturulur. Her öğrenci önce kendi seçeceği başka bir öğrenciyle birlikte programlı öğretim materyalini kullanarak çalışır. Gerekli okuma ve çalışma yapıklarını tamamladıktan sonra ünitenin alt bölümleriyle ilgili küçük bir test ve daha sonra da ünitenin tamamıyla ilgili izleme testi alırlar. Birlikte çalışan bu iki öğrenci birbirlerinin cevap kâğıtlarını puanlarlar. Takım puanları, her üyenin her hafta aldığı testlerden elde ettiği test puanlarından toplanarak elde edilir.

Cevap B

83. I. ifade analitik düşünmeyi anlatmaktadır. Çünkü analitik düşünme bir bütündeki her bir parçanın analiz edilerek bütüne/sistemle ilişkilerinin incelendiği düşünce becerisidir. Analitik düşünce, analiz becerisi ile ilişkilidir.

II. ifade ise iraksak düşünme ile ilgilidir. Problem çözmede kullanılan iraksak düşünme, ortak düşünceden hareketle farklı düşüncelere ulaşabilmeye dayalı bir düşünme becerisidir.

III. ifadede ele alınan düşünme biçimi hipotetik düşünmedir. Hipotetik düşünme günlük hayatta karşılaşılan sorunları çözmek için olası çözüm yollarını belli bir düzeye göre yapmayı sağlayan düşünce tarzıdır.

Cevap A

84. Deney yöntemi işlem basamaklarına göre gerçekleştirildiği için bilgiyi işleme açısından sıralı, sezgi ve hayal gücüne göre değil duylara dayalı olarak algılandığı için bilgiyi algılama açısından somuttur. Bu yüzden deney öğrenme stilleri bakımından somut sıralı özelliktedir.

Cevap E

85. Diğer bütün seçeneklerdeki ifadeler Carroll'un Okulda Öğrenme Modeli ile ilgiliyken D seçeneğindeki ifade Okulda Öğrenme Modeli ile ilgili değil. Tam Öğrenme Modeli ile ilgilidir. PİDE olarak akrostişi de yapılabilen pekiştirç, ipucu, dönüt-düzeltilme ve etkin katılım Tam Öğrenme Modelindeki belirli bir zamanda öğrenciyi etkileme gücünde olan dış koşullardır.

Cevap D

9

Türkiye Genel Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

86. Bir düşünceyi savunma, ikna kabiliyeti ve iletişim becerilerini geliştiren tartışma tekniği münazaradır. Münazarada iki grup jüri karşısında önceden belirlenmiş bir konuda zıt görüşleri savunur. Tartışılan konunun eğitsel değer taşıması gerekmez.

Zıt panelde ise sınıf iki gruba ayrılır. Bir grup sorar diğer grup cevap verir. Süreç içerisinde soru soran ve cevap veren gruplar rollerini değiştirir.

Panelde ise bir başkan ve 3-5 kişiden oluşan uzmanlar grubu veya hazırlık yapan öğrenciler dinleyiciler karşısında, ilgi çekici bir konuda düşüncelerini, konunun farklı boyutlarını tartışırlar. Samimi bir havada gerçekleşir.

Kollegyumda ise bir panel grubu yerine iki panel grubu vardır. Gruplardan biri uzmanlardan diğer öğrencilerden oluşur. Öğrenciler sorar, uzman grup yanıt verir.

Cevap D

87. Yaratıcı düşüncede bireyin orijinal ve farklı düşünmesi, düşüncelerini bir şekilde ifade etmesi beklenir. Öte yandan yaratıcı bireylerin sahip olduğu bir takım özellikler vardır.Bunlar:

- Başarılıdır.
- Geleneksel anlayışın düşündüğü gibi sadece resim ve müzik alanında değil Türkçe, matematik gibi diğer alanlarda da başarılıdır.
- Yaratıcı insan düzen gereksinimi ile güdüldür.
- Çok üst düzey bir zeka yerine
- Meraklıdır
- Öz kanıtlama içersindedir.
- Özgürdür
- Yüksek üretim gücüne sahiptir
- Kuşkuludur, eleştirel düşüncemtedir.
- İlgili alanları çok yönlüdür
- Estetiksel yargı içindedir
- İçe dönük bir yapısı olabilir.Çok sosyaldir denilemezler.
- Önselzildir
- Etkileyendir.
- Okul derslerinde çok başarılı olmayabilirler.

Cevap D

KPSS

88. Buluş yoluyla öğrenmede öğretmen, örnekleri sunar ve öğrenci konunun yapısını; fikirler arasındaki temel ilişkileri, ilkeleri, özellikleri keşfedinceye kadar örneklerle çalışır. Öğretmen öğrencilerin kendi aktif katılımıyla öğrenmeleri için sınıfı organize eder. Ancak buluş yoluyla öğrenmede yapılandırılmamış ve yapılandırılmış buluş olmak üzere iki yaklaşım vardır.

• Yapılandırılmamış buluş, planlanmamış, doğal bir ortamda kavramları, ilkeleri, bir problemin çözümünü bireyin kendi kendisine bulmasıdır. Yapılandırılmamış buluş yoluyla öğrenmek okul öncesi dönemdeki çocuklar için uygun olmakla birlikte, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretimde yapılandırılmamış buluş tercih edilir.

• Yapılandırılmış buluşta öğretmen kazandırılacak hedef ve davranışları belirler. Bulunması gereken ilke, kavram veya çözümlerle ilgili verileri, örnekleri vb. organize eder. Sorular sorarak öğrencilerin ellerindeki verileri analiz etmelerine ve sonuca ulaşmalarına yardım eder. (Senemoğlu, 1997: 470-475)

Seçenekler incelendiğinde E seçeneğindeki ifade yanlıştır. Çünkü yapılandırılmış buluşlarda öğretmen emeği, yapılandırılmamış buluşlardakine göre daha fazladır.

Cevap E

89. "Engellileri anlar ve onlara yardımcı olmak için tutum geliştirir." hedefine en etkili şekilde ulaşacak öğretim yöntemi dramadır. Drama öğrencilerin yaratıcılık becerilerini geliştirerek, dünyaya uyum yeteneklerini artıran, problem çözme becerilerini canlandırmalara bağlı olarak geliştiren yöntemdir. Dramanın yararlarına bakıldığında şunlardan söz edilebilir;

- Çocukta yaratıcılığı ve hayal gücünü geliştirir.
- Zihinsel kapasiteyi geliştirir.
- Kendilik kavramının gelişmesinde katkı sağlar.
- Bağımsız düşünme ve karar verme becerilerini geliştirir.
- Duyguların farkına varılması ve ifade edilmesini sağlar.
- İletişim becerilerine olumlu katkı sağlar.
- Sosyal farkındalığın artması ve problem çözme yeteneğinin gelişmesini sağlar.
- Demokrasi eğitimine destek verir.
- Grup içi süreçlere olumlu katkı sağlar (arkadaşlık).
- Öğretmenle çocuklar arasındaki olumlu ilişkilere katkı sağlar.
- Genel öğrenci performansına olumlu etkiler.

Cevap D

Eğitim Bilimleri

ÇÖZÜMLER

90. Sorunun doğru cevabı görüş geliştirmedir. Öğretmenin üzerinde tartışılacak konuyu çelişki içeren bir tümece ya da önermeyle dayalı olarak planlaması tartışma türlerinden görüş geliştirme olduğunu göstermektedir. Görüş geliştirme çelişki karşıt görüş içeren konular üzerinde gerçekleşen bir tartışma tekniğidir. Belirgin çelişkiler ve kutuplaşmış tutumlar içerisinde konular olması önkoşuldur. Görüş geliştirme tekniğinde tüm öğrenciler tartışmaya katılabilir ve tartışma esnasında düşüncesini değiştirebilir. Başlangıçta katıldığı bir düşünceye bir süre sonra kararsızım yada kesinlikle katılmıyorum diyebilir. Görüş geliştirme öğrencilere başkalarının düşüncelerine saygı, dinleme, kendi düşüncesini savunma ve kanıt bulma becerileri kazandırır. Sorunun diğer seçeneklerine bakıldığında;
- Konuşma halkası:** Öğrencilerin görüş farklılıklarını görmesini ve farklı görüşlere saygı göstermesini geliştiren bir öğretim tekniğidir. Bu tekniğin amacı; sınıf içinde güven ve saygı atmosferi oluşturmak, öğrencilerin kendilerini başkalarının yerine koyarak empatik davranmalarını sağlamak, öğrenciler arasında ilişkileri ve iletişimi geliştirmektir.
- Münazara:** İki zıt görüşün iki farklı grup tarafından savunulmasıdır.
- Panel:** Bir başkanlı küçük bir uzmanlar grubunun bir masa etrafında oturup öğrenci ya da dinleyici karşısında belirli bir konu üzerinde, değişik açılardan duygu ve düşüncelerini sunmak amacıyla yaptıkları bir konuşma türüdür.
- Forum:** Değişik görüşe sahip kişi ya da grupların (öğrencilerin) herhangi bir konudaki sorunları tartışarak bir sonuca varmak için, bir başkanın yönetiminde sürdürdükleri sözel iletişim türüdür.
- Cevap E**
91. Sorunun "A-B-C-E" seçeneklerinde belirtilen ifadeler tam öğrenme modeli için doğru düşüncelerdir. Fakat "D" seçeneğinde belirtilen "Öğrenciler kendi öğrenmelerini bireysel ya da grup olarak değerlendirebilir." ifadesi yanlıştır. Çünkü öğrenciler kendi öğrenmelerini bireysel ya da grup olarak işbirlikli öğrenmede değerlendirebilirler.
- Cevap D**
92. İşbirlikli öğrenmede öğretmenin tek tek öğrenci ürünleri yerine grubun ürünlerini dikkate alması grup değerlendirme yapması olumlu bağımlılık yaratacağından grup üyeleri arasında dayanışmanın artmasını sağlayacaktır.
- Cevap E**
93. Soruda yapılandırmacı yaklaşıma vurgu yapılarak günümüzde bireylerden, bilgi tüketmekten çok bilgi üretmeleri, kendisine aktarılan bilgileri aynen kabul eden, yönlendirmeyi ve biçimlendirmeyi değil, bilgiyi yorumlayarak anlamının yaratılması sürecine etkin olarak katılması vurgulanmaktadır. Bu nedenle sorunun doğru cevabının "B" seçeneğinde belirtilen "öğrenci bilgiyi üretmeli ve yorumlamalıdır" olduğunu söyleriz.
- Cevap B**

KPSS

94. Psikologun dinleyicilere önerileri incelendiğinde geliştirmeye çalıştığı zeka alanının içsel zeka olduğunu söyleyebiliriz.
- İçsel Zekâ, insanın duygularını, duygusal tepki derecesini, düşünme sürecini (bilgi bilgisi) tanıma, kendini yansıtmaya ve öz benliğini anlama yetisi ve önsesizi gibi kendi iç görünüşünü bilmesidir. Başka bir deyişle içsel zekâ, bizim kendi bilincimizin farkında olmamız, kendi kendimizi tanımamız olanak sağlar; bu, bizim kendimize dönme ve kendimizi izleme aşamasıdır. Bizim kendi kişiliğimiz ve kendimizi aşma yeteneğimiz, içsel zekâmızın işleyen kısmıdır. Bununla birlikte, tecrübelerimizdeki birlik ve bütünlük, yüksek bilinç durumunu fark etme, geleceğin çekiciliğini yaşama ve rüyalarındaki olasılıkları gerçekleştirir ve kapasitemizi artırır. Bu zekâ türünde gelişmiş olan insanlar, başkalarının duygu ve düşüncelerini anlama, yoğunlaşma, konsantrasyon olma ve nesne ötesi düşünme konularında başarılıdır ve meditasyon yapmaktan hoşlanırlar. Gardner'a göre bu zekâ çok özeldir ve dil, müzik, sanat, dans, semboller ve kişilerarası iletişim gibi tüm diğer Zekâ türlerini kapsar.
- Cevap B**
95. Gagne'nin öğretim durumları modeline göre öğretme sürecinde dikkat çekme ve öğrenciyi hedeften haberdar etme işlem basamaklarından sonra yapılması gereken etkinlik ön bilgilerin hatırlatılmasıdır. Bu modelin işlem basamakları şöyledir.
1. Dikkat çekme
 2. Hedeften haberdar etme
 3. Ön bilgilerin hatırlatılması
 4. Uyarıcı materyali sunma
 5. Öğrenciyi yol gösterme/rehberlik etme
 6. Davranışı ortaya çıkarma
 7. Dönüt-düzetme verme
 8. Öğrenilen bilgilerin kalıcılığını sağlama ve transferin sağlanması
- Cevap A**
96. Anlatım yöntemini uygulamak durumunda kalan bir öğretmen etkili öğrenmeyi sağlamak için yapacağı etkinliklerden kavram ve ilkelerin tanımını tahtaya yazması durumunda en az verim elde etmiş olacaktır. Çünkü öğretmenin kavram ve ilkelerin tanımını tahtaya yazma davranışı bilgi düzeyinde kazanım sağlayacaktır.
- Cevap E**

11

Türkiye Geneli Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

97. Çağdaş yaklaşımların kullandığı etkili bir sınıfta; "A-C-D-E" seçeneklerindeki davranışlar görülür. Fakat "B" seçeneğinde belirtilen "Öğrencilerin yaptığı işler tamamen öğrenci sorumluluğuna bırakılır." ifadesi yanlıştır. Çünkü çağdaş eğitimde tüm sorumluluk öğrenciyeye bırakılmaz. Çağdaş eğitimde öğretmen rehberdir. Öğrenci ise süreçte aktif olarak katılan kişidir. Öğrenci öğretmenin rehberliğinde süreçte aktif olarak katılarak eğitim öğretim hizmetlerinin sorumluluğuna paylaşmıştır. Ya da sorumluluk öğretmendedir.
- Cevap B**
98. (Sönmez, 1996:203) beyin fırtınası etkinliğinde, probleme çözüm yolu üretmek için; benzerinden yararlanma, düşünce ilişkisi kurma (fikir bağlantıları kurma), zarardan yarar çıkarma, gibi çözüm etkinlikleri kullanılması gereğini önermektedir.
- Soruda Tow Sawyer'in probleme çözüm yolu üretmek için kullandığı etkinlik zarardan yarar çıkarma etkinliğidir.
- 1. Zarardan yarar çıkarma:** ABD'de bir bira fabrikası, dinlenmiş birayı, ücret karşılığı elden çıkarmak gibi bir problemle karşı karşıya kalmıştı. Fabrika yöneticilerinden biri, Tom Sawyer'in arkadaşlarını nasıl kandırıldığını hatırladı ve bu örnekten esinlenerek, dinlenmiş birayı, kesimlik hayvanlara besi maddesi olarak Japonya'ya gönderilmesi fikrini ortaya attı. Böylece, zarardan yarar çıkarma yoluna gidilmiş oldu. Tom Sawyer, arkadaşlarına, bahçelerinin çitini boyama şerefini vermiş ve ayrıca bu şeref karşılığında onlardan bir de ücret almıştı.
- 2. Benzerinden yararlanma:** Bir problemi, çözmek için yollar aranırken tabiattaki örneklerden yararlanmak mümkündür. Örneğin, pamuk liflerini tohumdan ayıran çırçır makinesinin bulucusu, bu makineyi, "bir kedinin pençesini çitlen geçirip bir civcivi nasıl kavradığını göreyerek" geliştirmiştir. Anılan bu makine, tıpkı kedi örneğinde olduğu gibi çalışmaktadır. Buna paralel olarak, uçak kanat modellerinin kuş kanatlarından esinlenerek üretilmesi bir başka örnek olabilir (Demirel, Ö. 1999:91).
- 3. Fikir bağlantıları kurma:** NASA yetkilileri, astronot elbiselerinde, fermuar yerine geçecek bir düzence arıyorlardı. Fikir bulma timi, toplantıda sözlükten rastgele "yağmur ormanı" sözcüğünü seçti. Beyin fırtınası tekniğinin kullanıldığı bu toplantıda, katılan üyelerden her biri, tropik yağmur ormanından geçenken elbisesinin dikenlere takıldığını hissederek gibi olduğunu söyledi. Bunun üzerine, astronotlara, iç içe giren ve dikene benzeyen ipliklerden yapılmış bir elbise dikilmesi fikri geliştirilmiş oldu.
- Cevap C**

KPSS

99. Glaser'e temel eğitim modelinde giriş davranışlarını şu şekilde açıklar. Öğretim, öğrencilerin öğrenme sürecinin başında sahip oldukları giriş davranışları ile başlayarak daha iyiye doğru gelişir. Öğretimin öğrencilere uygun ve etkili bir biçimde düzenlenebilmesi için, öğretimin başında öğrencilerin geliştirilmek istenilen beceri ile ilgili kuvvetli ve zayıf noktalarının, gelişim özelliklerinin, kültürel özgeçmişinin, eğitim ihtiyaçlarının, ilgilerinin ve yeteneklerin belirlenmesi gerekir. Bu nedenle soruda geçen ifadeler Glaser'in temel eğitim modelini giriş davranışları ögesini oluşturur.
- Cevap B**
100. Anlatım yöntemi tekniklerinde "A-B-C-E" seçeneklerindeki açıklamalar doğrudur. Fakat "D" seçeneğinde
- Demeç:** Yeter sayıda uzman kişilerden oluşan bir grubun, belli bir konuyu inceleyip daha üst bir kurula rapor hazırlamak amacıyla işe koştuğu bir konuşma türü olarak açıklanmıştır. Bu açıklama yanlıştır. Demeç: Yetkili kişilerin yayın organlarına yapmış olduğu yazılı veya sözlü açıklamalardır. Soruda demeç'in karşısında yer alan açıklama komite görüşmesinin açıklamasıdır.
- Cevap D**
101. Fevza Hanım'ın "internet olmasaydı günlük yaşantımız nasıl olurdu" sorusu karşısında öğrencilerin internetin olumlu ve olumsuz yönleri ile diğer özelliklerini çok yönlü olarak düşünmesi, internetin olmaması durumunda yaşanacak durumlara çözüm üretmesi, duygu ve düşüncelerini açıklayarak analiz yapmaları ve farklı fikirler karşısında empatik davranış geliştirerek değerlendirme yapabilmeleri en iyi şekilde altı şapka tekniği ile sağlanabilir. Bu nedenle Fevza öğretmenin altı şapka tekniğini kullandığını söyleyebiliriz.
- Cevap C**
102. Şubat döneminde yapılan bir atama ile atanmış öğretmen Kazım Bey, derslerde geri kalan sınıflara müfredatı yetiştirmek için zaman açısında en ekonomik yöntemleri kullanmaldır. Bu nedenle Kazım öğretmenin en son tercih edilebileceği teknik konuşma halkasıdır. Çünkü konuşma halkasının uygulanması uzun zaman alacaktır. Bu nedenle de uygun değildir.
- Cevap E**

Eğitim Bilimleri

ÇÖZÜMLER

103. Sevgi: Kişiler arası ilişkileri başlatma ve sürdürmede en temel öge olarak ele alındığı görülmektedir. Hatta düşünürler sevgiyi insan için bir ilaç olarak görmekte daha da ötesi, iyi bir hekim olarak kabul etmekte ve sevgi teması üzerinde önemle durmaktadırlar.

İçgörü: Bireyin içine düştüğü sorunlu durumdaki kurtulabilmesi için yetersizliğinin ve sorunlarının farkına varması gerekmektedir. Birey kendini geliştirme gücüne sahiptir. Ancak bu da içgörü sayesinde ve psikolojik yardımla mümkündür. Türk Hümanistlerinin öğretilerinde bu durumu görmek olasıdır. Burada bireyin kendi duygu ve düşüncelerinin farkında olması gerektiği vurgulanırken bireyin kendini tanıması, keşfetmesi ve bu doğrultuda davranışta bulunmasının esas olduğu varsayılmaktadır.

Hoşgörü: müsamaha, tahammül, katlanma, görmezden gelme veya göz yumma, başkalarını eylem ve yargılarında serbest bırakma, kendi görüşümüze ve çoğunluğun görüş biçimine aykırı düşen görüşlere sabırla, hem de yan tutmadan katlanma demektir. İzin verme, aldatma, iyi karşılama anlamlarına da gelir.

Sosyal ilişkilerde bir tarafın, bazen farkında olmadan, kasıtlı olmayarak, bazen de kasıtlı diğer tarafa (maddî/manevî) zarar verebilecek bir sahne yaratması durumunda, diğer tarafın bunu görmezden gelerek veya cevabının dan vazgeçerek ödün vermek tahammülünü (erdem) gösterebilir. Tasavvuf'ta Mevlana hoşgörüyü en güzel örnektir. Hoşgörülü olmak insanlarınla ilişki kurmanın en iyi yoludur.

Saygınlık: içi dışı bir olmak ve açıklık demektir. Bu ilkeyi gerek Mevlana'da gerek Yunus'ta gerekse Bektaşî Velî'de "Biz ne isek oyu", "Gönül aynamız saf ve temiz" ve "Biz olduğumuz gibi görünmekteyiz." Değişiminde kristalize edilmiş bir biçimde ve hayranlık uyandıracak tarzda tüm insanlığa model olacak biçimde sergilendiğini söyleyebilmek mümkündür

Bağdaşım: İnsanın üç buyutu olarak kabul edilen; duygu, düşünce ve davranışların tutarlı olarak adlandırılan bağdaşım ilkesinin "Elime, dilime, beline sahip ol" biçiminde net olarak ifade eden Hacı Bektaş-ı Velî'nin yanında eğriği kendine yakıştırmayan Yunus'u ve Mevlana'nın bu konudaki sözleri bağdaşım ilkesini açıklar niteliktedir.

Cevap C

104. Soruda A,B,C ve E seçeneklerinde suçlayıcı tavır göremekteyiz. Fakat D seçeneğindeki "Boyle sorumsuzca davranma çok fena kızdım" suçlayıcı bir dil kullanılmıştır.

Cevap D

KPSS

105. KABLUMBAĞA STRATEJİSİ: Amacında ilişkinin de önemli olmadığı durumlarda kullandığı stratejidir. Amaç ve ilişkimizden vazgeçtiğimiz bu stratejide Taviz kar Tutum 'un stratejisidir.

Örneğin: Alacağınız olan kişiye uzaktan gördünüz, karşılaşmamak için yolunuzu değiştirdiniz, içinden "Ne Şam'ın şekerini nede Arap'ın yüzü" diye geçirdiğinizde, kullandığımız stratejidir

KÖPEK BALIĞI STRATEJİSİ: Amaçların önemli olduğu, ilişkinin önemli olmadığı durumlarda insanların kullandığı stratejidir. Karşı taraf üzerinde güç kullandığımız, yani Baskıcı Tutum'un stratejisidir.

Örneğin: Birine borç verdiniz paranızı vermiyor. Paranızı almak için icraya verirken kullandığımız stratejidir.

AYIÇIK STRATEJİSİ: İlişkinin önemli, ama amaç önemli olmadığı durumlarda kullandığımız stratejidir. Amaçlarımızdan taviz verdik, yani Taviz kar Tutum 'un stratejisidir.

Örneğin: Birisine borç verdiniz ve zamanında ödemedi fakat bu kişi sevdiğiniz biri. O kişi ile karşılaştığınızda "canın sağ olsun, olunca verisin" derken kullandığımız stratejidir.

TİLKİ STRATEJİSİ: Hem amacın hem de ilişkinin önemli olduğu durumlarda kullandığımız stratejidir. Anlaşma stratejisidir. İlişkiyi bozmadan amaçlarımızı da gerçekleştiren kullandığımız stratejidir.

Örneğin: Çocuklarımızla ilişkide sorunları çözerken, iş ilişkilerinde, günlük yaşamımızda çatışmaların çözmede kaybedenin olmadığı bir çözüm için kullanabileceğimiz bir stratejidir. Demokratik Tutum un stratejisidir.

BAYKUŞ STRATEJİSİ: Tilkî stratejisinde olduğu gibi burada da amaç ve ilişki önemlidir Ancak karşılıklı azami tatmin arama stratejisidir.

Örneğin: Siz eşinize sinemaya gitmek istediğinizi söylediniz. Eşiniz "Gezmeye gitsek olmaz mı?" dedi Filmin güzel olduğunu söylediniz. Eşinizde "Peki" dedi Sizin eşiniz sinemaya kabul etmiş olmasına rağmen, ona tekrar açıklamalar yaparak sizin ne kadar mutlu olmasını amaçladığınızı açıklama durumunda kullandığımız stratejidir. Ancak çatışma durumlarında kullanılmakta zorlanabilir.

Cevap A

106. 2- 4 yaşlarındaki çocukların benim-hayır kelimelerini sıkça kullanırlar. Buradaki benim ve hayır kelimelerinin anlamı ben varım anlamına gelmektedir. Bu durumda A,C,D,E seçenekleri yanlış fakat B seçeneğindeki benim-hayır kavramının karşılığı ben varım anlamına gelmektedir.

Cevap B

13

Türkiye Genel Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

107. Soruda anlatılan meslek kuramı Katz -Gelatt'ın karar kuramıdır. Bu kuramda vurgulanan temel yapılar şu şekildedir:

Diğer kuramlar meslek seçimini akılcı değil, duygusal etmenlere dayalı bir seçim olarak görürken Katz ve Gelatt'ın kuramı meslek seçim sürecini akılcı bir temele dayandırmaktadır. Çünkü karar verme duygusal değil bilişsel bir süreçtir. Bu süreç öğrenmeyle gerçekleşir. Önemli olan bireye karar verme becerisini kazandırmaktır. Kişi doğru bilgiler edinirse akılcı kararlar alabilir.

Cevap D

108. Paragrafta günümüz rehberlik anlayışını oluşturan gelişimsel rehberliğe vurgu yapılmıştır. Bu nedenle sorunun doğru cevabının gelişimsel yaklaşım olduğu söylenebilir.

Gelişimsel Yaklaşım: Günümüzde en çok kabul gören ve en kapsamlı modeldir. Gelişimsel rehberlik yaklaşımı rehberlik hizmetlerinin yaşamın tüm dönemlerinde sürekli olarak verilmesi gerektiğini savunur. Gelişimsel rehberlik modelinde bireyin tek bir yönüyle değil, bir bütün olarak gelişmesi, bireyin kendisini ve çevresini tanıyan, kendisine uygun seçimler yapabilen bir duruma gelmesi amaçlanmaktadır. Diğer modeller bireyin bir bütün olarak gelişimine önem vermemişlerdir. Sadece tek bir problemle ilgilmişlerdir. Dolayısıyla bu modelde bireyin benlik gelişimi önemlidir. Kendi benliğini doğru tanımlayabilen, çevresini tanıyan ve bu çevrede denge kurarak doğru seçimler yapabilen kişi kendini gerçekleştirebilir.

Cevap E

109. Rehberliğin Temel İşlevleri (Fonksiyonları)

Uyum sağlayıcı fonksiyonu: Özellikle okulların ilk sınıflarında bulunan öğrencilerin fiziki, sosyal, psikolojik, eğitim ve akademik yapılara uyum sağlaması için yapılan çalışmaları içerir.

Yöneltilici fonksiyonu: Okul içi eğitimsel, mesleki, boş zaman değerlendirme, sosyal ve kültürel kollarla ilgi ve özellikleri dikkate alınarak yapılan çalışmalarıdır.

Önleyici fonksiyonu: Duygusal gerginliklerin, zararlı alışkanlıkların uyumsuzlukların ortaya çıkmasını önleyen çalışmalarınıdır.

İyileştirici fonksiyonu: uyumsuz ve çeşitli sapmaların düzeltilmesine yönelik çalışmalarıdır.

Geliştirici fonksiyon: Bireylerin kendilerini tanımasını, yeteneklerini kullanmalarını, ilgi ve özelliklerini tatmin etmeleri ve geliştirmeleri için ortam hazırlama çalışmalarıdır.

Aydınlatıcı fonksiyonu: Öğrenciler için okul içi ve okul dışı eğitimsel, kişisel ve mesleki imkânlar konusunda aydınlatılması, okulda yapılan çalışmaların tanıtılmasına yönelik çalışmalarıdır.

Bütünleştirici fonksiyonu: Gerek öğrencilerle ilgili çalışmalarda okul aile ve çevre işbirliği sağlama, gerekse öğrencilerin sosyal bütünleşmelerine dönük çalışmaları kapsamaktadır.

Cevap B

KPSS

110. Paragrafa göre, B,C,D,E seçenekleri doğru ifadelerken A seçeneğindeki ifade eksik ve yanlıştır. Doğrusu yaşam becerilerinin çocuk ve gençlerde geliştirilmeye çalışılmasındaki temel amaç, yaşam boyu kişinin toplum ve kendisiyle uyum içerisinde olmasıdır.

Cevap A

111. Otobiyografi: Kısaça bireyin yaşam öyküsüdür. Bireyin kendisi hakkındaki bilgileri yine kendisinin yazılı olarak serbestçe rapor etmesidir. Oldukça subjektif bir bilgi toplama tekniğidir.

Sosyometri: Bir grubu oluşturan bireylerin sosyal ilişkileri, grubun yapısı,birbirleriyle olan ilişkilerin duygusal biçimleri,grup içinde alt gruplar,grubun genel görünümü,hakkında objektif bilgi edinmek için güvenilir bir tekniktir

Kımdır Bu? Bu teknik bir grup içindeki bireylerin kendilerini ve diğer bireyler tarafından nasıl algılandıklarını anlamaya ve böylece birbirlerini ve kendilerini değerlendirmelerine yarayan bir tekniktir. Görüşme: Yüz yüze gelen iki ya da daha fazla kişinin belli bir amaçla sözel ve sözel olmayan iletişim araçlarını kullanarak suretiyle kurdukları bir etkileşimdir. Amaç birey hakkında objektif bilgi toplamaktır.

Anekdot (Olay Kaydı, Vaka Kaydı): Bir bilgi toplama tekniği değildir. Gözlem sonuçlarının kaydedilmesi amacıyla geliştirilmiş bir formun adıdır.

Cevap C

112. "A,B,D,C" seçeneklerinde empatik bir yaklaşımı göremekteyiz. Fakat E seçeneğindeki ifadede Bu dersi anlayamadığın için umutsuzluğa kapılmışsın ve başarısız olmaktan korkuyorsun, burada empatiyi görmek mümkündür.

Cevap E

ÇÖZÜMLER

113. Sorunun öncülleri incelendiğinde sıralamanın şu şekilde olması gerekmektedir.
1. Müşavirlik
 2. Araştırma ve değerlendirme
 3. Bilgi toplama ve yayma
 4. Oryantasyon

Müşavirlik (Konsültasyon) Hizmetleri: Okuldaki yönetici, öğretmen ve belletmenlerin daha yeterli ve ortak bir rehberlik anlayışına sahip olmasını böylece okuldaki çalışmaların daha sağlıklı olmasını sağlamaktır. Doğrudan öğrenciyeye dönük olmayan, ancak öğrencilere verilen rehberlik hizmetlerinin etkililiğini arttırmaya yarayan hizmetlerdir.

Araştırma ve değerlendirme hizmeti: Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleriyle nelerin, niçin ve nasıl yapıldığını; nelerin, niçin, yapılamadığını; nasıl, yapılacağını, anlaşılması, bu konuların araştırılmasını gerektirmektedir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bireylerin yetenek, ilgi ve kişilik özellikleri ile çevresel olanak ve koşullara göre yürütülmesi, bu konularda yeterince araştırma yapmaya bağlıdır. Araştırmalarla elde edilmiş sayısal bilgiler, kanıtlar olmadıkça, rehberlik ve psikolojik danışmada nedenlerin, nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin tutarlı bir değerlendirme yapılamamaktadır. Bu nedenle, araştırma ve değerlendirme hizmetlerinin verilebilmesi için, okul rehberlik uzmanın, aynı zamanda, iyi bir araştırmacı olması gerekmektedir.(Bakırçıoğlu 1994,s.242).

Bilgi Toplama ve Yayma Hizmetleri: Okullarda öğrencilere okul-İçİ programlar, sosyal, kültürel ve eğİtsel çalışmalar, üst okullar, iş ve meslekler hakkında gerekli bilgilerin toplanıp verilmesidir. Bu bilgilerin ışığında imkân ve şartlar göz önüne alınarak kendilerine en uygun seçimin yapılmasında yardımcı olunmalıdır.

Ağıştırma-Oryantasyon Hizmetleri: okulu ve okulda bulunan imkânlar tanıtmak amacı ile yapılan çalışmalardır. Okulun ilk ağıldığı hafta içerisinde yapılmalıdır.

Cevap D

114. Okul psikolojik danışmanı Yiğit Bey'in yaptığı çalışmalar akran danışmanlığına uygun bir örnektir.

Akran danışmanlık nedir?

Akran danışmanlık: Belirli bir eğitim ve gözetim almış kişilerin yani akran danışmanların duygusal, sosyal, akademik ve mesleki konularda sıkıntı yaşayan kişilere destek sağlamalarıdır.

Akran danışmanlığı ne değildir?

Akran danışmanlıkta akran danışmanlara öğüt verilmez, onların yerine karar alınıp, sorun çözümlenir.

Akran danışmanlığın önemi:

Akran danışmanlardan yardım alan gençler sadece kendi sıkıntılarıyla nasıl başa çıkılacağını öğrenmekle kalmaz, aynı zamanda kendi özelliklerinin, becerilerinin, yeteneklerinin, zayıf yönlerinin farkına vararak kendilerini daha iyi tanırlar.

Cevap E

KPSS

115. **Sempat:** Sempat, karşımızdaki kişiyle duygu ve düşünce bakımından tam bir örtüşme halidir. Sempat duyduğumuzda sempati duyduğumuz kişiyle duygularımız aynıdır; o üzülsün ya da üzülürsün, seviniyorsa seviniriz. Düşüncelerimiz onun düşünceleriyle paraleldir; haksızlığa uğradığını düşünüyorsa biz de öyle düşünürüz, hak ettiğini düşünüyorsa biz de buna katılırız. Zaten onun gibi hissedebilmemiz için onun gibi düşünüyör olmamız gerekir.

Antipati: Empatinin tam tersi bir durumdur. Ortak eşgüdümleşmeden uzak, dahası tam tersi düşünce hal ve davranışlar içerisinde uzlaşmazlık durumudur. Bu durum, fiilen yapılan tersliklerin yanı sıra düşünsel anlamda karşıdaki kişinin ortaya sunduğu fikrin hiç bir haklı dayanağının olmadığını iddia etmek bile bir noktada antipatik bir davranıştır.

Yansıtma: Bireyin bilinç dışından gelen rahatsız edici dürtülerini, sanki onlar dışarıdan geliyorlarmış, başkaları tarafından kendisine yöneliyorlarmış gibi algılayarak bu dürtülerin baskısından kurtulma çabasına yan-sıtma denir.

Spontanlık: İstediyi gibi yaşamak, istediğini söylemek, istediğini gibi koşmak, ağlamak, kahkaha atmak. Duygularının olması gerektiği gibi, daha az ya da daha çok gösterme gayretine düşmeden yaşamak. Ağlamak istediğinde güçsüz görünmekten korkmadan ağlamak.

Sen dili: Sen dili ile olumsuz duygularını dile getirmek, eleştirmek ve hoşnutsuzluğunu belirtmek karşı tarafta çok olumsuz duygular ve sonuçlar doğurur. Kişinin direnmesine, karşı gelmesine kızmasına ve dolayısıyla söz dinlememesine yol açar.

"Ne biçim annesin sen? Çocuklarına bakmasını bilmiyorsun", "Neden hep derse geç geliyorsun ?" gibi cümleler sen diline örnek verilebilir. Sen dili yargılayıcı ve suçlayıcı bir dildir. Dinleyen savunucu bir tutum takınmasına yol açar

Cevap B

116. Soruya göre B,C,D,E seçenekleri yanlıştır.

Fakat A seçeneğindeki öğrenilmiş çaresizlik: Organizmanın davranışlarıyla olumsuz bir sonucu kontrol edemeyeceğini öğrenmesinden sonra, davranışlarıyla olumsuz sonucu ortadan kaldırmaya çalışarak gereken çabayı gösterememesi olarak tanımlanır.

İnsanın yapabileceği bazı şeyleri yapamayacağına inanması, bir işi yapmaya teşebbüs ederken cesaretinin kırılması, kişinin başarısız olmasına neden olur. Kendine güvenini yitirdiği için de gelecekte de o işi başaramaz.

Cevap A

15

Türkiye Geneli Deneme Sınavı-5

ÇÖZÜMLER

117. Berna Hanım'ın içinde bulunduğu ruh halini psikolojik danışma kuramlarından Varoluşçu yaklaşımla açıklayabiliriz.

Varoluşçu yaklaşım: Temel kavram varoluştur. İnsan hürdür. İnsan çevreden ve kendi içgüdülerinden kurtulmak için çaba gösterir. Dış çevre bireyin kendi yaşam yolunu belirleyemez. İnsan sürekli ilerleme, gelişme ve bir şey olma durumundadır. İnsanın varoluşu onun gelişmesi için temel unsurdur. Bu yaklaşıma göre dün veya yarından çok bugün üzerinde durulur. Yaşam ne idi ne olacaktı yerine "yaşam şimdi nedir?" Sorusu sorulur. Tedavi danışanın hayat hikâyesi önemli, teşhis gerekli olabilir. Test ve psikolojik ölçme araçlarının kullanımına gerek yoktur. Kurulan ilişki karşılıklıdır. Danışmanın esas çabası, danışanı kendisi olma yolunda teşvik etmesidir.

Cevap B

118. A,B,C,E seçeneklerindeki ifadeler, doğru ifadeler olmasına rağmen rehberlik planı ve programı hazırlanırken, Rehberlik hizmetleri her okulun amaç ve ihtiyaçlarına göre değişiklik gösterir. Her okul kendi ihtiyaçlarına göre rehberlik programını hazırlamalıdır. Burada D seçeneğindeki rehberliğin ilkesi ihlal edilmiştir.

Cevap D

119. "I,II,III" numaralı ifadelerde "ben dili" ifadeleri kullanılmıştır. Fakat IV numaralı ifade "sen ile-tisi", V numaralı ifade ise "etkin dinlemeye" örnek olarak bir ifade kullanılmıştır.

Cevap C

120. **Psikolojik Danışma Hizmeti:** Eğitim Sürecinde çeşitli nedenlerle uyum güçlüğü yaşayan, kendisini yalnız hisseden, başarısız ve değersiz gören, karar verme sorunu olan öğrencilere sorunlarının kaynağını ve çözüm yollarını görmeye yardımcı olmayı amaçlar.

Bireyi Tanıma Hizmeti: Bu hizmetin amacı öğrencilerin kendilerini en gerçekçi ve sağlıklı şekilde tanımalarına yardımcı olmaktır.

İzleme Hizmeti: Okulda uygulana PDR hizmetlerinin sonuçlarının takip edilmesidir.

Yönelme Hizmeti: Öğrencilerin ilgi, yetenek, kişilik özellikleri ve başarılarına uygun programlara, üst eğitim kurumlarına ya da mesleklerle yerleştirilmelerine yardımcı olmaktır.

Çare Bulucu-İyileştirici Sağaltıcı Rehberlik: Danışanın yetersizliklerine odaklanılarak istenmeyen bir davranışın düzeltilmesi amaçlanır.

Cevap A

KPSS

Eğitim Bilimleri

KPSS TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 5					
1.E	21.D	41.E	61.C	81.D	101.C
2.B	22.E	42.A	62.C	82.B	102.E
3.A	23.B	43.C	63.E	83.A	103.C
4.A	24.C	44.E	64.D	84.E	104.D
5.C	25.E	45.E	65.A	85.D	105.A
6.C	26.D	46.B	66.B	86.D	106.B
7.C	27.A	47.D	67.D	87.D	107.D
8.B	28.B	48.A	68.C	88.E	108.E
9.C	29.C	49.D	69.D	89.D	109.B
10.B	30.A	50.E	70.D	90.E	110.A
11.A	31.A	51.C	71.B	91.D	111.C
12.D	32.E	52.C	72.E	92.E	112.E
13.C	33.B	53.E	73.D	93.B	113.D
14.D	34.B	54.C	74.C	94.B	114.E
15.E	35.A	55.B	75.D	95.A	115.B
16.D	36.E	56.E	76.A	96.E	116.A
17.B	37.C	57.A	77.D	97.B	117.B
18.A	38.B	58.B	78.C	98.C	118.D
19.D	39.E	59.A	79.C	99.B	119.C
20.E	40.A	60.D	80.C	100.D	120.A